

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Independents aquí, residuals allà

Aquestes darreres setmanes, i arran de les dificultats que tenen a Espanya per fer govern, s'ha retret als partits catalans sobiranistes la seva irrellevància política en l'àmbit espanyol. Si no és per menystenir-los, o per insultar-los, ningú no hi compta, ningú no els fa cas. I com que l'unionisme a Catalunya no perd passada, ràpidament ha atribuït aquesta residualitat al fet que defensaven la independència de Catalunya, com qui denuncia un greu error estratègic.

NOCAL SER gaire astut per adonar-se que la irrellevància d'ERC i Democràcia i Llibertat a les Corts espanyoles no té tant a veure amb el seu independentisme com amb el fet que els seus hipotètics suports a uns o altres no determinen cap majoria per fer govern. És la fragmentació de l'espai polític espanyol la que no els permet actuar com a frontissa. I, en aquest sentit, que exigeixin la celebració d'un referèndum per pactar un vot favorable o una abstenció, és insignificant per al debat espanyol. És a dir, no és que el "*problema catalán*" no sigui un os difícil de rosegar a Espanya, sinó que en el joc d'equilibris actual no decanta res. Seria tota una altra cosa si realment depengués d'aquests disset diputats que algú aconsegueix o no tenir govern.

A AQUESTA CIRCUMSTÀNCIA, però, s'hi ha afegit un canvi d'estratègia. Si bé fins al 27-S l'exacerbació verbal en contra de la independència havia dominat l'escena política espanyola, des de la campanya electoral del 20-D s'ha abandonat la lògica de la provocació. Animats pels resultats escassos del plebiscit català, deuen haver cregut que la indiferència –sense deixar d'escanyar-nos pressupostàriament i d'amenaçar-nos als tribunals– era la millor manera d'erosionar, descoratjar i vèncer l'independentisme. I, en un cert sentit, aquesta absència de bel·ligerància retòrica és la que ha creat la sensació que el procés, si no encallat, no avança al ritme esperat. El mal és haver parlat massa de "desconnexió" mentre, en el fons, l'independentisme creixia reactivament, hiperconnectat a les provocacions. I la veritable prova de foc que caldrà superar, doncs, serà la contrària: créixer sense provocacions, mentre es convenç que unes futures bones relacions entre els dos estats lliures és el millor escenari per a una connexió satisfactòria entre nacions iguals.

RETROCEDIM, PERÒ, CINCA ANYS. A finals de març del 2011 l'expresident Jordi Pujol feia unes

CHEMA MOYA / EFE

En el joc d'equilibris actual a les Corts espanyoles, el 'problema catalán' no decanta res

reflexions amb el títol *Residuals o independents?*, publicades aquell mateix any a Pòrtic. Després d'haver combatut explícitament la independència de Catalunya durant molts anys, ara confessava que s'havia quedat sense arguments per rebatre-la. I establia aquest dilema: o ens arriscàvem a la independència, o acabariem sent un país residual. Mai no sabrem si només va ser aquest canvi radical de posició el que va fer destapar l'escàndol que, lamentablement, el faria residual a ell mateix just en un període tan decisiu de la història de la nació que havia ajudat a construir, o si hauria caigut de totes maneres com, afortunadament, van caient arreu totes les males pràctiques i formes de corrupció.

PUJOL, PERÒ, apuntava bé. L'elecció era entre la residualitat aquí o allà. Prou que sabia que la irrellevància nacional dels catalans sempre havia estat premiada, com quan el 1984 l'*Abc* el feia *Español del Año*, o quan s'havia de desmarcar de gestos més agosarats com la xiulada al rei a l'Estadi de Montjuïc o l'aprovació de la proposició no de llei sobre l'autodeterminació, del 1989. Sí: amb tota la lògica del món, la independència ens farà políticament irrellevants a Espanya. Els que en fan un retret, què no han entès de la paraula *independència*?